

Nr 332.

Av herr **Källman**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 186 med förslag till bland annat förordning om ersättning till städer och vissa köpingar för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel, ingår att köpingar endast till år 1926 erhålla sådan ersättning.

Medgivnas skall, att övergångsstadgandena i 1905 års brännvinsförsäljningsförordning lämna goda skäl för ett sådant förslag, under förutsättning att man vid förändring av lagstiftning på förevarande område, nödvändigt skall följa den princip som legat till grund för den äldre lagen.

Hellre än att så sker, synes det mig vara viktigare tillse, att i en ny lag den största möjliga rättvisa åstadkommes. Våra köpingar ha som bekant med städerna i det närmaste lika kommunala uppgifter, och följaktligen utgifter för enahanda ändamål som dessa. För att icke hårt rubba städernas ekonomiska förhållanden, som till avsevärd del äro baserade på inkomst av brännvinsmedel, har Kungl. Maj:t föreslagit en avvecklingsperiod av 20 år, under vilken tid städerna lämpligen böra hinna frigöra sig från beroendet av dylika inkomster. Meningarna äro delade om huruvida denna tidsperiod är den lämpligaste; förslag har framställts om en längre tid för avveckling av ifrågavarande beroende, men även yrkanden om en kortare sådan period ha framkommit.

Men är det riktigt, att städerna ej under kortare tid förmå ordna sin ekonomi utan rusdrycksmedlen som inkomstkälla, torde detta även vara fallet beträffande köpingarna. Dessa senare äro mera nya såsom

sambällen, vilka ha att efterleva de särskilda ordningsstadgor m. m. som gälla för stadssamhälle, och därav följer att de nu och i den närmare framtiden ha stora utgifter för ändamål, som i de flesta fall för städernas vidkommande redan bestritts av föregående generationer, långt innan någon del av brännvinsmedel tillföll dem.

Ävenså ha innevånarna i köpingssamhälle att till vederbörande väghållningsdistrikt utgöra vägs katt, ehuru de, i likhet med stadssamhälle, själva få betala kostnaden för egna gators och vägars byggnad och underhåll, och i de flesta fall till ett betydligt högre pris än vad städerna tidigare gjort, även från vederbörande jordägare inköpa för gator m. m. erforderlig mark.

Ett påpekande av enbart dessa omständigheter, synes mig tala för att rättvisa och billighet bjuder att köpingar erhålla en med städerna lika ersättning för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel. Nu kan visserligen invändas att en köpings vederbörande beslutande myndigheter bort ordna sitt samhälles ekonomi utan att i större omfattning bygga på inkomst av brännvinsmedel. Ingen torde kunna bestrida en sådan invändning, men är den riktig, så gäller den även för städerna, ty varken den ena eller den andra kommunen har rätt att för längre tid än tre år bygga på inkomst av ifrågavarande vinstmedel; d. v. s. den högsta tid som är fastställd för beviljade rättigheters upplåtande.

Då emellertid en kortare avvecklingsperiod än den Kungl. Maj:t föreslagit möjligen icke är genomförbar, har jag härigenom velat påkalla uppmärksamhet för köpingarnas behov av en med städerna lika ersättning. Jag tillåter mig därför yrka,

att Riksdagen vid bifall till Kungl. Majt:s ifrågavarande proposition nr 186 måtte besluta sådan ändring i 1 § av förordningen angående ersättning till städer och vissa köpingar, landsting och hushållningssällskap för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel, att köpingar i fråga om tiden och sättet för ersättningens utgående måtte bli likställda med städer.

Anhålles att bevillningsutskottet måtte verkställa nödig omformulering av lagtext och tabeller.

Stockholm den 22 april 1913.

G. W. Källman.